

Уақыт пен оған қатысы бар жүйелердің - жаңаша
өлшем әдістері мен айқындау теориялары

Көкебай Серікжан

Уақыт пен оған қатысы бар жүйелердің - жаңаша өлшем әдістері мен айқындау теориялары

Өнертабыс туындылар жобасы

1. 5 күндік апталарға бөлінген 4 мезгілдік Жыл Күнтізбелері
2. Күнделікті, жылдық 10 дық Сағат
3. 400° тық Транспортер - бұрыш өлшемі
4. Жерде, ғаламшарда, астронмияда бағыт - бағдар
айқындау мен теориялары

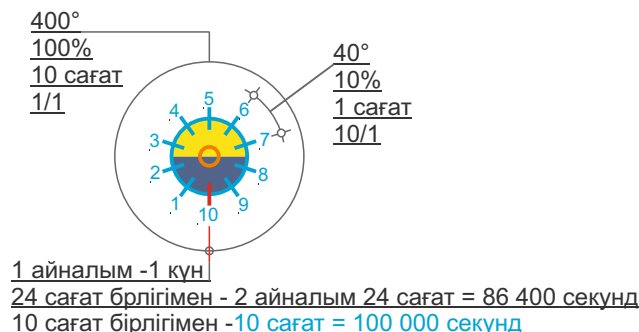
автор - Көкебай Серікжан

Жоба мазмұны (парақтар реті)

Титул - сыртқы қабы

1. Тақырыбы
2. Жоба мазмұны. Күнделікті, Жылдық 10 дық Сағат
3. Жалпы мағлұматтар
4. 5 күндік апталарға бөлінген 4 мезгілдік Жыл Күнтізбесі (ерікті)
5. 5 күндік апталарға бөлінген 4 мезгілдік Жыл Күнтізбесі (техникалық таблица)
6. Жер орбитасы Жыл Күнтізбе - Сағаты
7. Күнделікті 10 -дық Сағат
8. 400°-тық Транспортер - бұрыш өлшемі
9. Жерде, астрномияда, ғаламшардағы бағыт - бағдар
10. Күн, ғаламшарлар, ғарыш жүйелері орбитасының болжамалы карта - схемасы
11. Жер - орбитасымен Күнді айналу көрсеткіштері, Күнтізбе - Сағат үлгілері

Күнделікті 10 дық Сағат

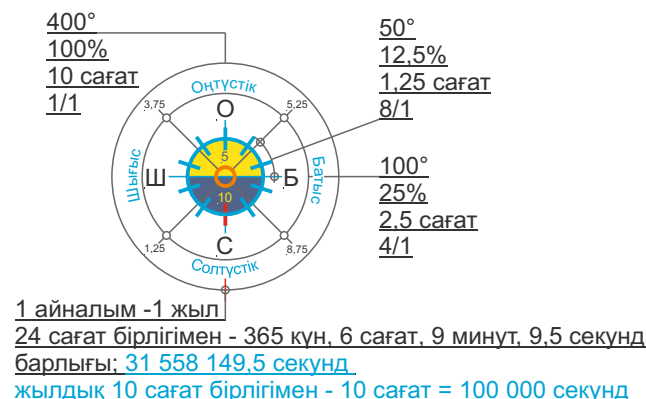
Күнделікті 10-дық сағат - көрсеткіштері

10 - дық сағат	24 -тік сағатпен
1 жыл = 365 күн = 3650 сағат = 36 500 000 секунд	8 760 сағат = 31 536 000 секунд
1 күн = 10 сағат, (1 - айналым) = 100 000 секунд	(2 - айналым) 24 сағат = 86 400 секунд
1 сағат = 100 минут = 10 000 секунд	2,4 сағат = 144 минут = 8 640 секунд
1 минут = 100 секунд	1,44 минут = 86,4 секунд
1 секунд	0,864 секунд

Жылдық 10-дық сағат - көрсеткіштері

10 - дық сағат	24 -тік сағатпен
1 жыл = 365,25 күн = 10 сағат = 100 000 секунд	365 күн, 6 сағат, 9 минут, 9,5 секунд = 31 558 149,5 секунд
1 сағат = 100 минут = 10 000 секунд	36, 525 635 99 53 күн = 876,615 263 888 сағат = 3 155 814, 95 секунд
1 минут = 100 секунд	8, 766 152 638 88 сағат = 31 558, 14 95 секунд
1 секунд	5,259 691 583 33 минут = 315,581 495 секунд
1 күн = 2, 737 031 14 4 минут =	86 400 секунд
273, 780 311 484 секунд	

Жылдық 10 дық Сағат

Жалпы мағұлматтар

Жер шарының өз орбитасымен толық 1 рет айналуы қазіргі есеп бойынша: 365 күн 6 сағат, 9 минут, 9,5 секунд = 31 558 149,5 секунд - жылдық өлшем. Қазіргі күнтізбемен 365 күннен артық жинақталатын уақыттыарды 4 және 158 жылда 1-күнмен (366-шы) теңестіргеннің өзінде артық уақыт қалыптасады, 6 сағат, 9 минут, 9,5 секунд x 4 жыл = 24 сағат, 36 минут, 38 секунд

36 минут, 38 секунд = 2 198 секунд x (158 жыл : 4 жыл) 39,5 жыл = 24 сағат, 7 минут, 016 секунд

2015 жылда жинақталған уақыт = 2015 : 158 жыл = 12,75 жыл x 7 минут, 016 секунд = 1 сағат, 29 минут, 27 секунд.

Сондықтан қолданыстағы уақыт жүйелерін табиғи жолмен сәйкестендіруге байланысты туындаған:

1. 5 күндік апталарға бөлінген 4 мезгілдік Жыл Күнтізбелері
2. Күнделікті, жылдық 10 дық Сағат
3. 400° тық Транспортер - бұрыш өлшемі
4. Жердегі, ғаламшардағы, астрномиядағы бағыт - бағдарды айқындау мен теориялары.

Қазіргі есеп бойынша 100 жылда әр түрлі жердегі, ғаламшардағы өзгерістерге орай жердің өз орбитасымен айналуы жиілеп, яғни 0,0014 секундқа қысқарып келеді, болашақта керек кезінде жылдық өлшем бірлігін сәйкестендіру қажет.

1. 5 күндік апталарға бөлінген 4 мезгілдік Жыл Күнтізбелері

Жаңа ұсынылатын Жыл Күнтізбелері 1 жыл 365 күн 5 күндік апталарға толық дәл бөлінетіндіктен қолданыстағы Григорийан күнтізбесіне балама нұсқа ретінде ұсынылады. Уақыт өлшемдерін бір жүйеге келтіру сәйкестендіруден, жыл басы қазіргі күнтізбедегі жер шарының күннен ең ұзақ нүктесі 2 - қаңтардан Перигелиймен (нақтылап түзеу қажет) басталып 4 мезгілдік, 5 күндік апталарға бөлінген 10 дық сағат жүйесіне келтірілген Жыл - Күнтізбелері (ерікті, техникалық таблица, жер орбитасы Күнтізбе - Сағаты) туындаған.

2. Күнделікті, жылдық 10 дық Сағат

10-дык қазіргі 24-тік сағат көрсеткішінің орнына негізгі уақыт өлшем бірлігі ретінде, қысқа-нұсқа балама ретінде ұсынылады. 10, 24-ке қарағанда тұтас сан, 1 күнде 2 емес, 1 айналым жасайды, әр нәрсе толық 100% дан тұрады. 100% дан -100 секунд, минут айтылуы - жазылуы ыңғайландырылып 10 сағат алынған. Төмен жағы сағат - 10 түн ортасын, жоғары қарай сағат - 5 тал түсті, күннің төменнен шығып жоғары көтеріліп қайта төмен бататынын білдіреді, сондықтан 10 дық сағат (күнделікті, жылдық), осы жүйемен көрсеткіштері басқаша жылдық 10 дық сағат туындаған.

3. 400° тық Транспортер - бұрыш өлшемі

Толық бір тұтас сан 100% (360° қарағанда) негізделіп 10 сағаттық жүйемен алынған.

400°-тық, қазіргі 360°-тық бұрыш өлшемінің орнына, негізгі бұрыш өлшем бірлігі, қысқа-нұсқа балама ретінде ұсынылады. Төмен жағы - 400° түн ортасын, жоғары қарай - 200° тал түсті, күннің төменнен шығып жоғары көтеріліп қайта төмен бататынын білдіреді.

$$10 \text{ сағат} = 400^\circ = 100\% = 1/1$$

$$1 \text{ сағат} = 40^\circ = 10\% = 10/1$$

$$1 \text{ минут} = 4^\circ = 1\% = 100/1$$

4. Жерде, ғаламшарда, астрномияда бағыт - бағдарды айқындау мен теориялары

Жердегі адамзатқа, өмірде табиғи қоршаған ортаға қолдануға ыңғайлы бағыт алды үсті - Шығыс, сондықтан Жердегі қолданудағы карталар бағытын Шығысқа бағыттау қажет. Әрқашан адамдар, жан жануарлар, өсімдіктер күннің Шығысына қарап бағыт - бағдар түзеген, табиғи бағытты ұстану қажет, адамның қарау бағыты да алды - Шығыс.

Астрномиялық бағыт бағдардың да табиғи жүйесі бар ол жоғарғы үстіңгі жағы жеңіл әрқашан - Оңтүстік, планеталардың, әр түрлі жүйелердің, астыңғы беткейі - магмалардың, сұйықтықтардың, әр түрлі белгілі белгісіз өрістердің тұнған жағы ауыр - Солтүстік. Осыған орай компас тілі магнитті астын - Солтүстікті көрсетеді (болжам бойынша - теория). Астрномиялық карта - схемаларда ғаламшарда осы бағытарды ескеру қажет.

5 күндік апталарға бөлінген 4 мезгілдік Жыл Күнтізбесі (ерікті)

1 ————— Мезгіл (1)	Мезгіл (1)	Мезгіл (2)	Мезгіл (3)	Мезгіл (4)
2 ————— А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д
3 ————— 1 2 3 4 5 ¹	6 7 8 9 10 ²	1 2 3 4 5 ²⁰	1 2 3 4 5 ³⁸	1 2 3 4 5 ⁵⁶ ————— ⁴
Айқындау:	11 12 13 14 15 ³	6 7 8 9 10 ²¹	6 7 8 9 10 ³⁹	6 7 8 9 10 ⁵⁷
1. Мезгіл 1, 2, 3, 4	16 17 18 19 20 ⁴	11 12 13 14 15 ²²	11 12 13 14 15 ⁴⁰	11 12 13 14 15 ⁵⁸
2. Апта күндері А - Д	21 22 23 24 25 ⁵	16 17 18 19 20 ²³	16 17 18 19 20 ⁴¹	16 17 18 19 20 ⁵⁹
3. Мезгіл күндері 1 - 90, 95	26 27 28 29 30 ⁶	21 22 23 24 25 ²⁴	21 22 23 24 25 ⁴²	21 22 23 24 25 ⁶⁰
4. Апта 1 - 73	31 32 33 34 35 ⁷	26 27 28 29 30 ²⁵	26 27 28 29 30 ⁴³	26 27 28 29 30 ⁶¹
Жыл күндері 1 - 365, 366	36 37 38 39 40 ⁸	31 32 33 34 35 ²⁶	31 32 33 34 35 ⁴⁴	31 32 33 34 35 ⁶²
Жыл күнін жазу үлгілері	41 42 43 44 45 ⁹	36 37 38 39 40 ²⁷	36 37 38 39 40 ⁴⁵	36 37 38 39 40 ⁶³
6. А. 2015	46 47 48 49 50 ¹⁰	41 42 43 44 45 ²⁸	41 42 43 44 45 ⁴⁶	41 42 43 44 45 ⁶⁴
Алтыншы - А	51 52 53 54 55 ¹¹	46 47 48 49 50 ²⁹	46 47 48 49 50 ⁴⁷	46 47 48 49 50 ⁶⁵
Алтыншы аптаның - А күні	56 57 58 59 60 ¹²	51 52 53 54 55 ³⁰	51 52 53 54 55 ⁴⁸	51 52 53 54 55 ⁶⁶
Екі мың он бесінші жыл	61 62 63 64 65 ¹³	56 57 58 59 60 ³¹	56 57 58 59 60 ⁴⁹	56 57 58 59 60 ⁶⁷
1. 26. 2015	66 67 68 69 70 ¹⁴	61 62 63 64 65 ³²	61 62 63 64 65 ⁵⁰	61 62 63 64 65 ⁶⁸
Бірдің - жиырма алтысы	71 72 73 74 75 ¹⁵	66 67 68 69 70 ³³	66 67 68 69 70 ⁵¹	66 67 68 69 70 ⁶⁹
Бірінші мезгілдің - жиырма алтысы	76 77 78 79 80 ¹⁶	71 72 73 74 75 ³⁴	71 72 73 74 75 ⁵²	71 72 73 74 75 ⁷⁰
Екі мың он бесінші жылдың - жиырма алтысы	81 82 83 84 85 ¹⁷	76 77 78 79 80 ³⁵	76 77 78 79 80 ⁵³	76 77 78 79 80 ⁷¹
1-жыл (уақыт) көрсеткіштері	86 87 88 89 90 ¹⁸	81 82 83 84 85 ³⁶	81 82 83 84 85 ⁵⁴	81 82 83 84 85 ⁷²
4-мезгіл 365 күн 73 апта	91 92 93 94 95 ¹⁹	86 87 88 89 90 ³⁷	86 87 88 89 90 ⁵⁵	86 87 88 89 90 ⁷³
1-ші мезгіл 95 күн 19 апта				
2-ші мезгіл 90 күн 18 апта				
3-ші мезгіл 90 күн 18 апта				
4-ші мезгіл 90 күн 18 апта				
	5 күн 1-апта			

Демалыс күндері

5 күндік апталарға бөлінген 4 мезгілдік Жыл Күнтізбесі (Техникалық таблица)

1	1	А	Б	В	Г	Д	3
2	1	1	2	3	4	5	4
		1	2	3	4	5	5

Айқындау:

1. Мезгіл 1, 2, 3, 4

2. Апта 1 - 73

3. Апта күндері А - Д

4. Мезгіл күндері 1 - 90, 95

5. Жыл күндері 1 - 365, 366

Жыл күні

Жыл күнін жазу үлгілері

6. А. 2015

Алтыншы - А

Алтыншы аптаның - А күні Екі мың он бесінші жыл

1. 26. 2015

Бірдің - жиырма алтысы

Бірінші мезгілдің - жиырма

алтысы Екі мың он бесінші жыл

26. 2015

Жиырма алтысы

Екі мың он бесінші жылдың - жиырма алтысы

1-жыл (уақыт) көрсеткіштері

4-мезгіл	365 күн	73 апта
1-ші мезгіл	95 күн	19 апта
2-ші мезгіл	90 күн	18 апта
3-ші мезгіл	90 күн	18 апта
4-ші мезгіл	90 күн	18 апта
	5 күн	1-апта

1	А	Б	В	Г	Д
2	6	7	8	9	10
3	11	12	13	14	15
4	16	17	18	19	20
5	21	22	23	24	25
6	26	27	28	29	30
7	31	32	33	34	35
8	36	37	38	39	40
9	41	42	43	44	45
10	46	47	48	49	50
11	51	52	53	54	55
12	56	57	58	59	60
13	61	62	63	64	65
14	66	67	68	69	70
15	71	72	73	74	75
16	76	77	78	79	80
17	81	82	83	84	85
18	86	87	88	89	90
19	91	92	93	94	95

2	А	Б	В	Г	Д
20 ₁	1	2	3	4	5
21 ₂	6	7	8	9	10
22 ₃	11	12	13	14	15
23 ₄	16	17	18	19	20
24 ₅	21	22	23	24	25
25 ₆	26	27	28	29	30
26 ₇	31	32	33	34	35
27 ₈	36	37	38	39	40
28 ₉	41	42	43	44	45
29 ₁₀	46	47	48	49	50
30 ₁₁	51	52	53	54	55
31 ₁₂	56	57	58	59	60
32 ₁₃	61	62	63	64	65
33 ₁₄	66	67	68	69	70
34 ₁₅	71	72	73	74	75
35 ₁₆	76	77	78	79	80
36 ₁₇	81	82	83	84	85
37 ₁₈	86	87	88	89	90

3	А	Б	В	Г	Д
38 ₁	1	2	3	4	5
39 ₂	6	7	8	9	10
40 ₃	11	12	13	14	15
41 ₄	16	17	18	19	20
42 ₅	21	22	23	24	25
43 ₆	26	27	28	29	30
44 ₇	31	32	33	34	35
45 ₈	36	37	38	39	40
46 ₉	41	42	43	44	45
47 ₁₀	46	47	48	49	50
48 ₁₁	51	52	53	54	55
49 ₁₂	56	57	58	59	60
50 ₁₃	61	62	63	64	65
51 ₁₄	66	67	68	69	70
52 ₁₅	71	72	73	74	75
53 ₁₆	76	77	78	79	80
54 ₁₇	81	82	83	84	85
55 ₁₈	86	87	88	89	90

4	А	Б	В	Г	Д
56 ₁	1	2	3	4	5
57 ₂	6	7	8	9	10
58 ₃	11	12	13	14	15
59 ₄	16	17	18	19	20
60 ₅	21	22	23	24	25
61 ₆	26	27	28	29	30
62 ₇	31	32	33	34	35
63 ₈	36	37	38	39	40
64 ₉	41	42	43	44	45
65 ₁₀	46	47	48	49	50
66 ₁₁	51	52	53	54	55
67 ₁₂	56	57	58	59	60
68 ₁₃	61	62	63	64	65
69 ₁₄	66	67	68	69	70
70 ₁₅	71	72	73	74	75
71 ₁₆	76	77	78	79	80
72 ₁₇	81	82	83	84	85
73 ₁₈	86	87	88	89	90

Құрастырған - Көкебай Серікжан (kz)

Көкебаев Серікжан (ru)

© 2015 CKT-Proekt Kokebaev Serikjan (en)

Жер шары орбитасымен Күнді, толық 1 рет айналу көрсеткіштері (күндер - Григориан күнтізбесімен алынған, нақтылау қажет)

Жер шарының орбитасы бойынша

- Перигелий** - 2, 5 қаңтар жердің күнге ең жақын нүктесі
Перигелий - Афелий - 181 күн (2 қаңтар - 1 шілде)
- Афелий** - 2, 5 шілде жердің күннен ең алыс нүктесі
Афелий - Перигелий - 184 күн (2 шілде - 1 қаңтар)
- Қыстағы** - 21, 22 желтоқсан ең қысқа күн
3 - 4 арасы - 89 күн (21 желтоқсан - 19 наурыз)
- Көктемгі** - 20, 21 наурыз күн мен түннің теңесуі
4 - 5 арасы - 93 күн (20 наурыз - 20 маусым)
- Жаздағы** - 21, 22 маусым ең ұзақ күн
5 - 6 арасы - 93 күн (21 маусым - 21 қыркүйек)
- Күздегі** - 22, 23 қыркүйек күн мен түннің теңесуі
6 - 3 арасы - 90 күн (22 қыркүйек - 20 желтоқсан)

Жаңа күнтізбе - жер шарының орбитасына сәйкестендірілген

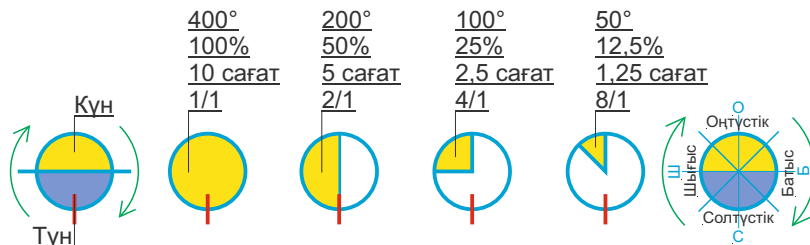
- 1 жыл - 365, 366 күн, 5 күндік - 73 апта, 4 мезгіл
- Мезгіл (1)** басы - 2 қаңтар
7 - 8 арасы - 95 күн (2 қаңтар - 6 сәуір)
 - Мезгіл (2)** басы - 7 сәуір
8 - 9 арасы - 90 күн (7 сәуір - 5 шілде)
 - Мезгіл (3)** басы - 6 шілде
9 - 10 арасы - 90 күн (6 шілде - 3 қазан)
 - Мезгіл (4)** басы 4 қазан
10 - 7 арасы - 90 күн (4 қазан - 1 қаңтар)

Бағыт, Мезгіл - 400° өлшем бірлігімен - жер шарының орбитасына сәйкестендірілген

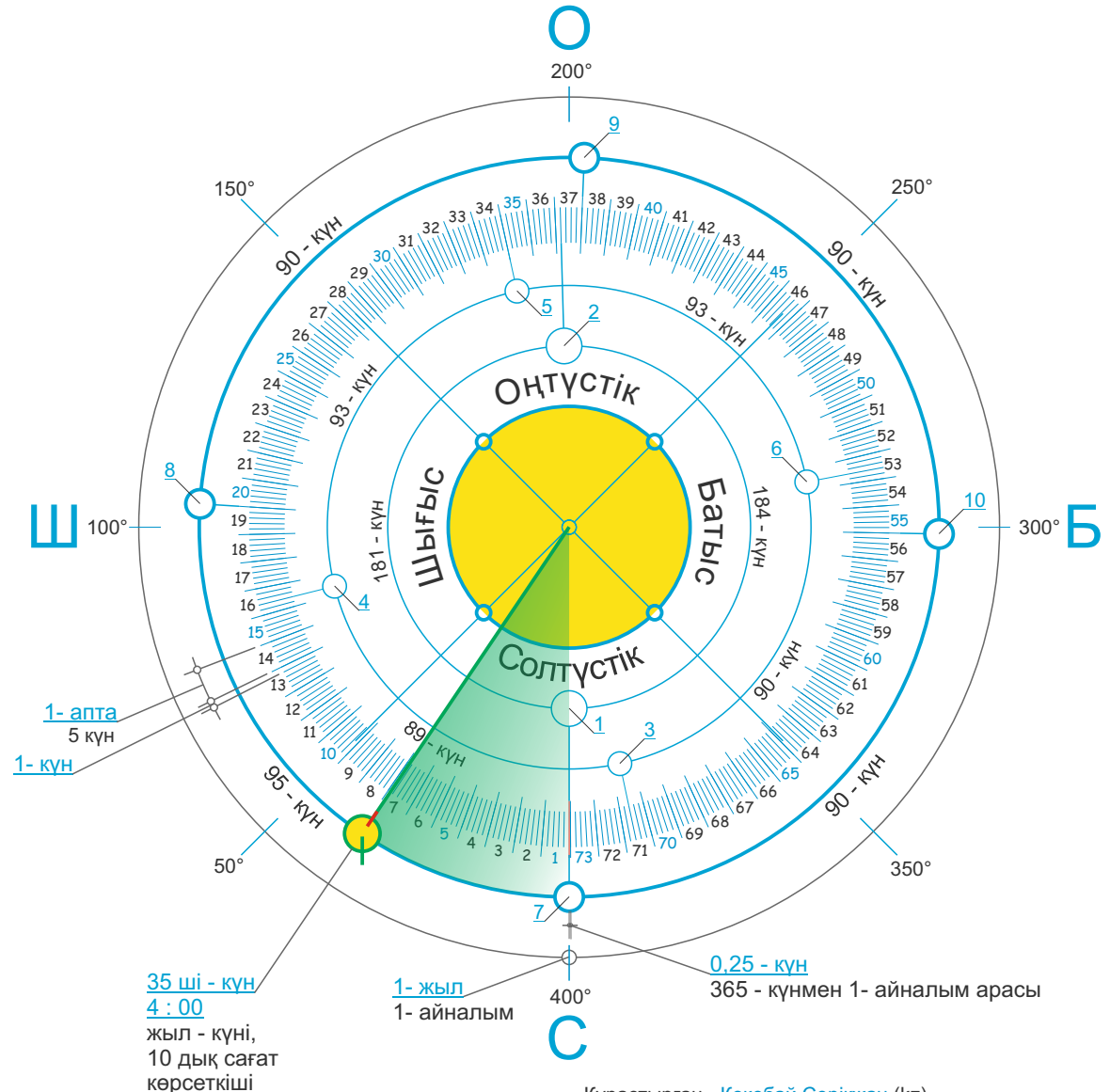
- 1 жыл - 365,25 күн = 400°
- 4 мезгіл - Солтүстік, қыс (1) $100^\circ = 350^\circ - 50^\circ = 91,25$ күн (17 қараша - 15 ақпан)
- Шығыс, көктем (2) $100^\circ = 50^\circ - 150^\circ = 91$ күн (16 ақпан - 17 мамыр)
- Оңтүстік, жаз (3) $100^\circ = 150^\circ - 250^\circ = 92$ күн (18 мамыр - 17 тамыз)
- Батыс, күз (4) $100^\circ = 250^\circ - 350^\circ = 91$ күн (18 тамыз - 16 қараша)

Григориан күнтізбесі бойынша

- 1 жыл - 365, 366 күн, 12 ай, 7 күндік - 52 апта
- 4 мезгіл - Қыс (1) - 90, 91 күн (1 желтоқсан - 28, 29 ақпан)
- Көктем (2) - 92 күн (1 наурыз - 31 мамыр)
- Жаз (3) - 92 күн (1 маусым - 31 тамыз)
- Күз (4) - 91 күн (1 қыркүйек - 30 қараша)

Жер шары орбитасы Жыл күнтізбе - Сағаты қазіргі Григориан күнтізбесімен - 2 қаңтардан Перигелийден (нақтылап түзеу қажет) басталады.

Құрастырған - Көкебай Серікжан (kz)
Көкебаев Серикжан (ru)
© 2015 CKT-Proekt Kokebaev Serikjan (en)

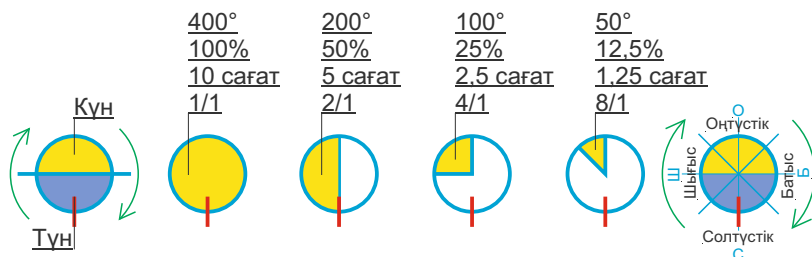
10 - дық сағат

10 дық - қазіргі 24 тік сағат көрсеткішінің орнына, негізгі уақыт өлшем бірлігі ретінде, қысқа-нұсқа балама ретінде ұсынылады. 10, 24-ке қарағанда тұтас сан, 1 күнде 2 емес 12 сағатпен, 1 айналым жасайды, әр нәрсе толық 100% дан тұрады, 100%-дан -100 секунд, айтылуы, жазылуы ыңғайландырылып 10 сағат алынған.

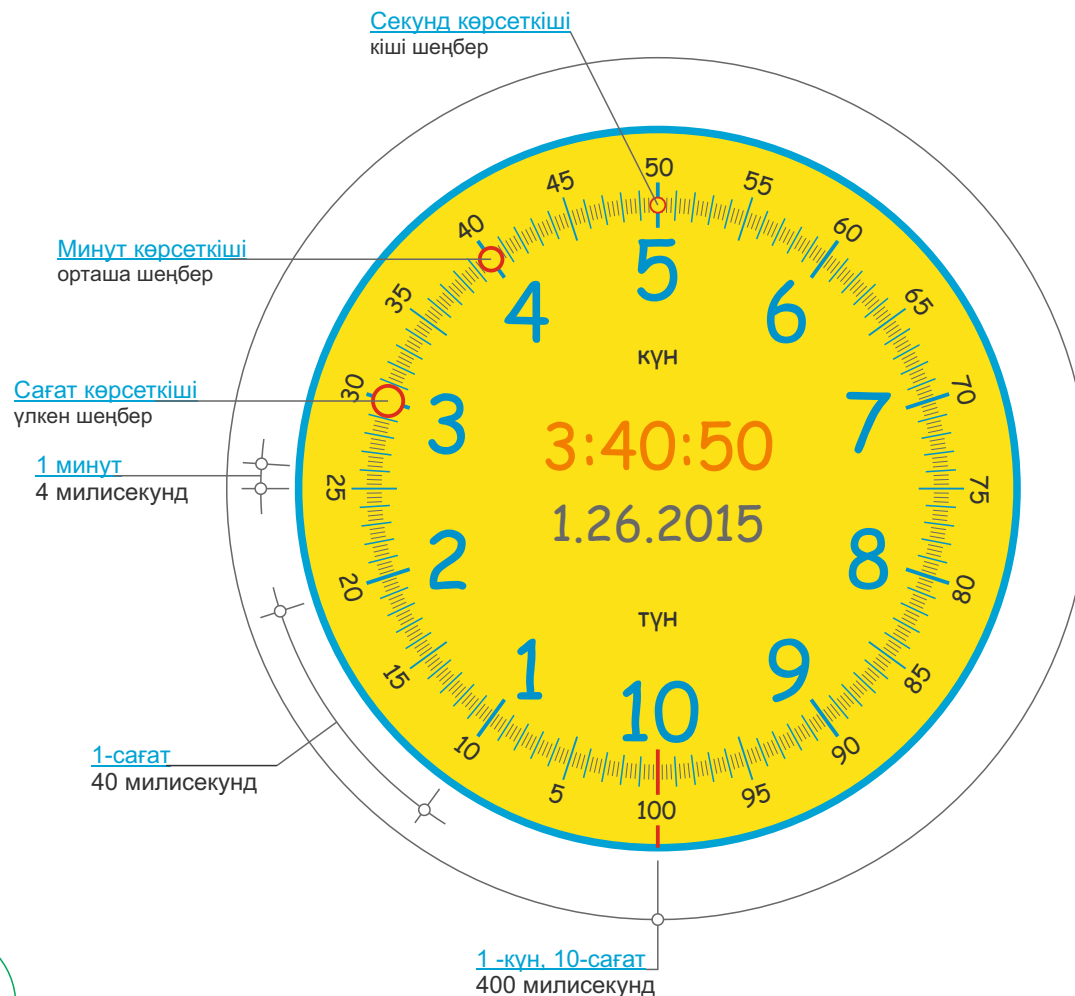
Төмен жағы сағат - 10 түн ортасын, жоғары қарай сағат - 5 тал түсті, күннің төменнен шығып жоғары көтеріліп қайта төмен бататынын білдіреді, осыған байланысты сағат, күнтізбе, күн, жыл, уақыт өлшемдерін сәйкестендіруден туындаған.

Күнделікті 10-дық сағат - көрсеткіштері

10 - дық сағат	24 -тік сағатпен
1 жыл = 365 күн = 3 650 сағат (36 500 000 секунд)	8 760 сағат (31 536 000 секунд)
1 күн = 10 сағат = 1 айналым (100 000 секунд)	24 сағат = 2 айналым (86 400 секунд)
1 сағат = 100 минут (10 000 секунд)	2,4 сағат = 144 минут (8 640 секунд)
1 минут = 100 секунд	1,44 минут = 86,4 секунд
1 секунд	0,864 секунд

Күнделікті 10-дық Сағат

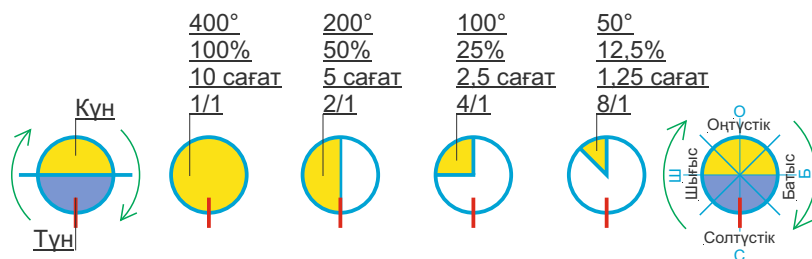
400°-тық Транспортир

Толық бір тұтас сан 100% (360° қарағанда) негізделіп 10 сағаттық жүйемен, **400°-тық** қазіргі 360°-тық бұрыш өлшемінің орнына, негізгі бұрыш өлшем бірлігі, қысқа-нұсқа балама ретінде ұсынылады.

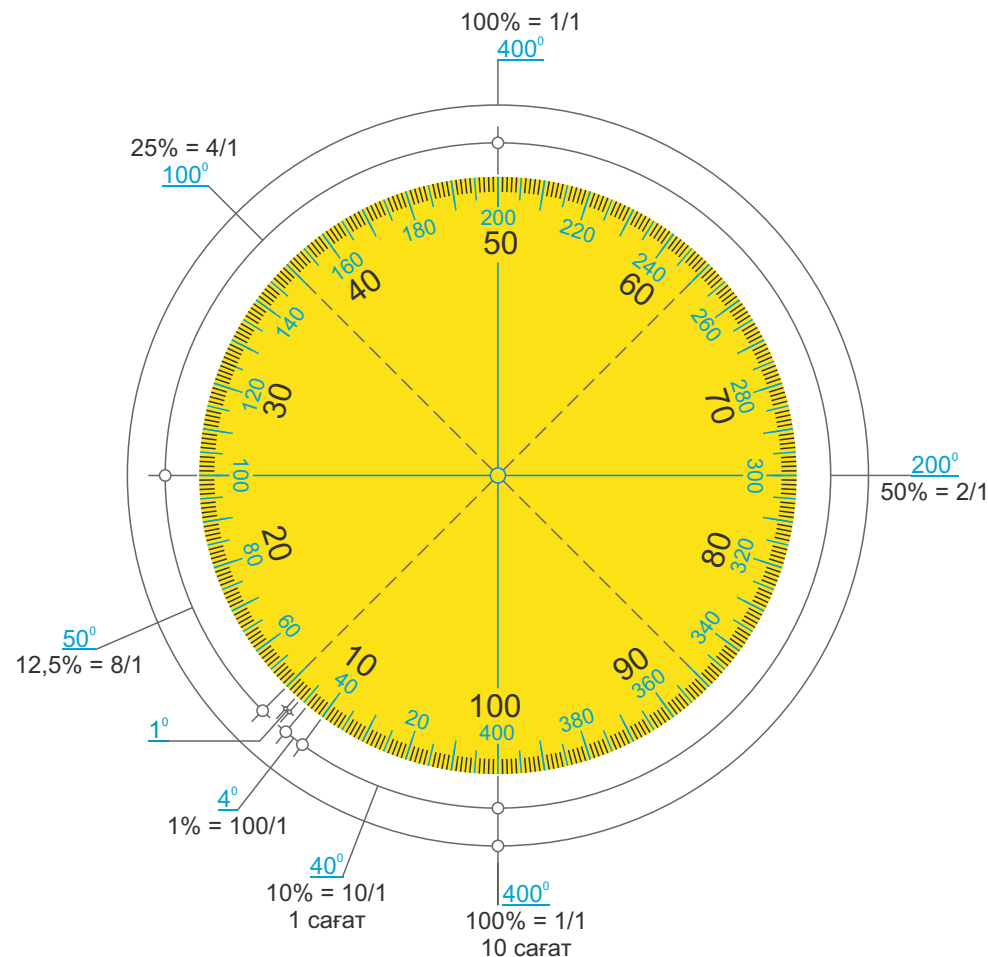
Төмен жағы - 400°(100%) түн ортасын, жоғары қарай - 200° (50%) тал түсті, күннің төменнен шығып жоғары көтеріліп қайта төмен бататынын білдіреді. Осыған байланысты бұрыш өлшем бірлігін, сағат, күнтізбе, күн, жыл, уақыт өлшемдерін сәйкестендіруден туындаған.

400°-тық (жаңа нұсқа), 360°-тық (қолданудағы) Транспортир, бұрыш өлшеу көрсеткіштері

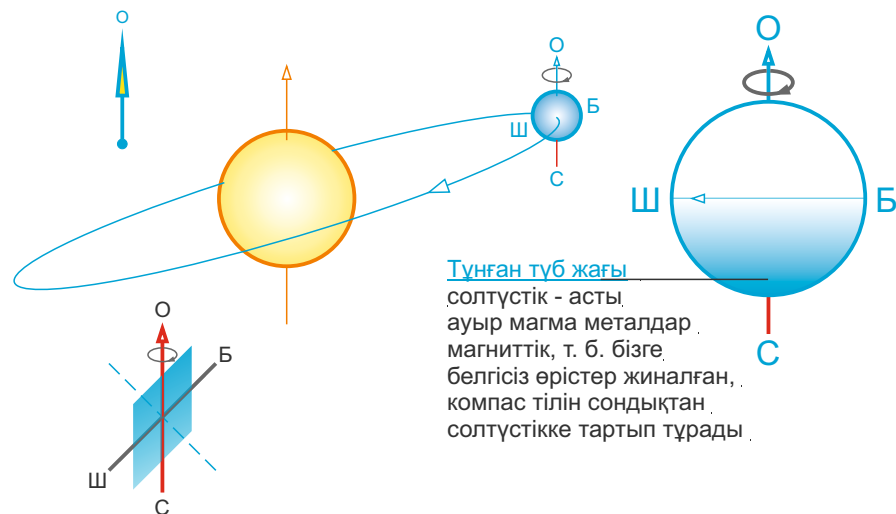
400°	360°
400° 100% = 1/1 10 сағат	360°
40° 10% = 10/1 1 сағат = 100 минут	36°
4° 1% = 100/1 10 минут	3,6°
1° 0,25% = 400/1 2,5 минут	0,9°

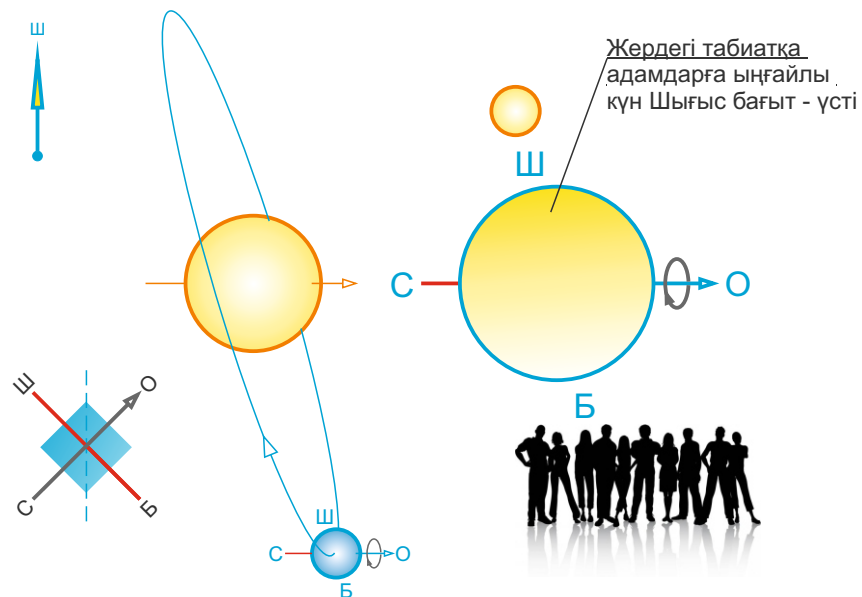
400°-тық Транспортир - бұрыш өлшемі

Астронoмия, ғаламшардағы бағыт - бағдар

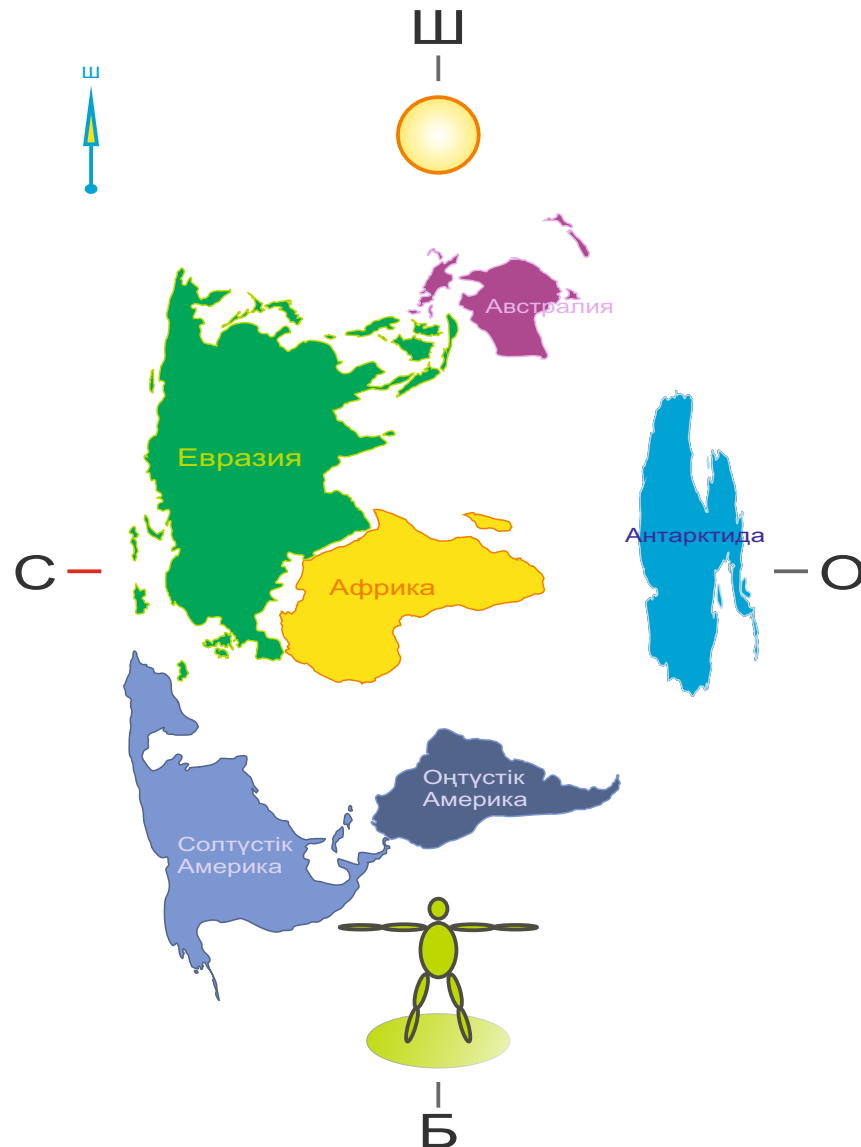

Жердегі картамен бағыт

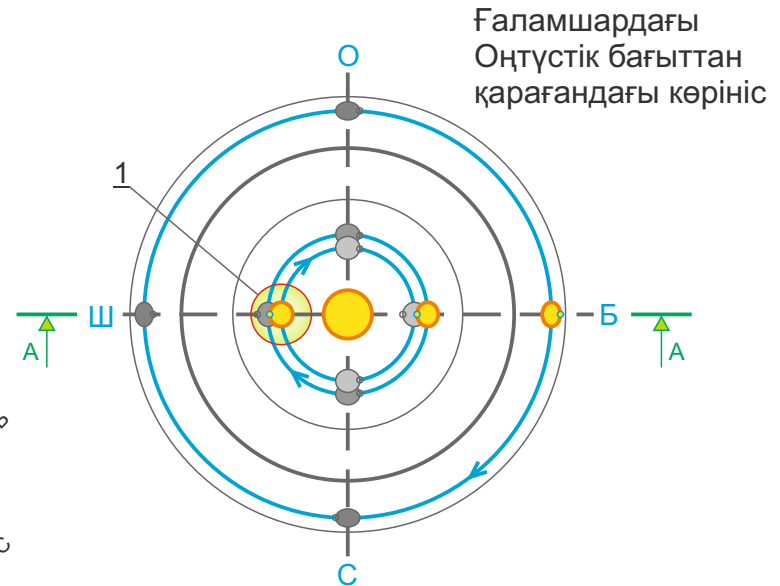
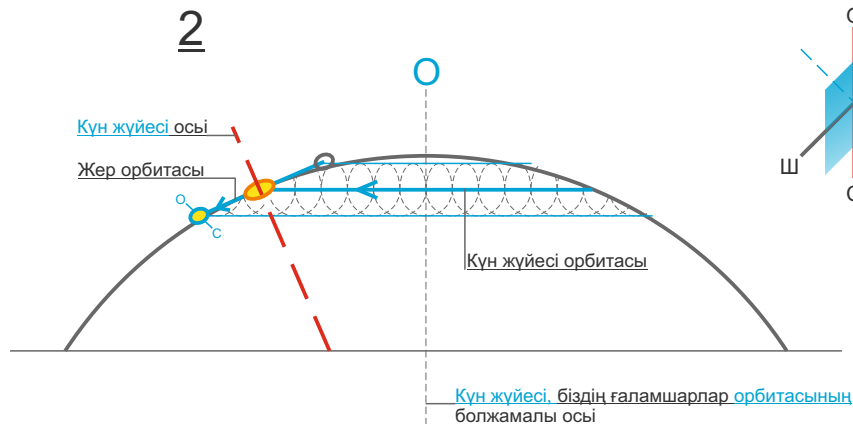
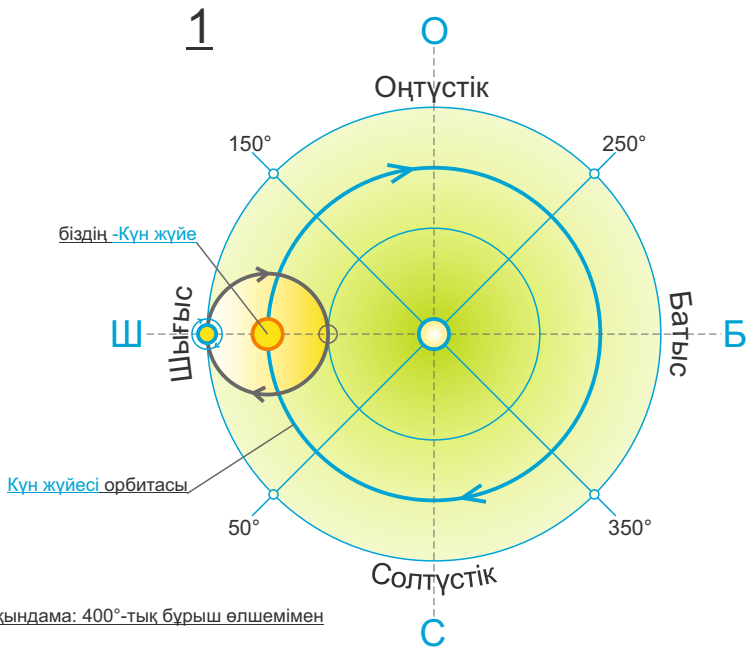
Жердегі картамен күнге бағыт

(өмірде қолдануға ыңғайлы)

Құрастырған - Көкебай Серікжан (kz)
Көкебаев Серикжан (ru)
© 2015 СКТ-Proekt Kokebaev Serikjan (en)

Күн, ғаламшарлар, ғарыш жүйелері орбитасының болжамалы карта - схемасы

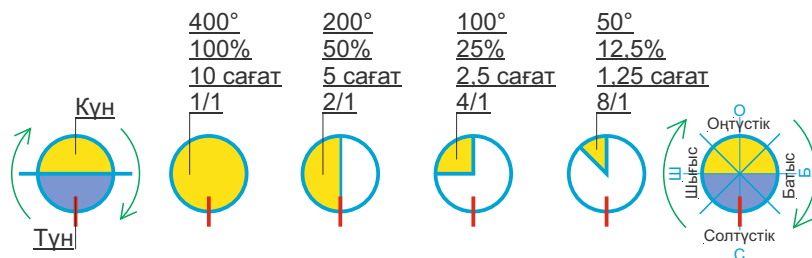
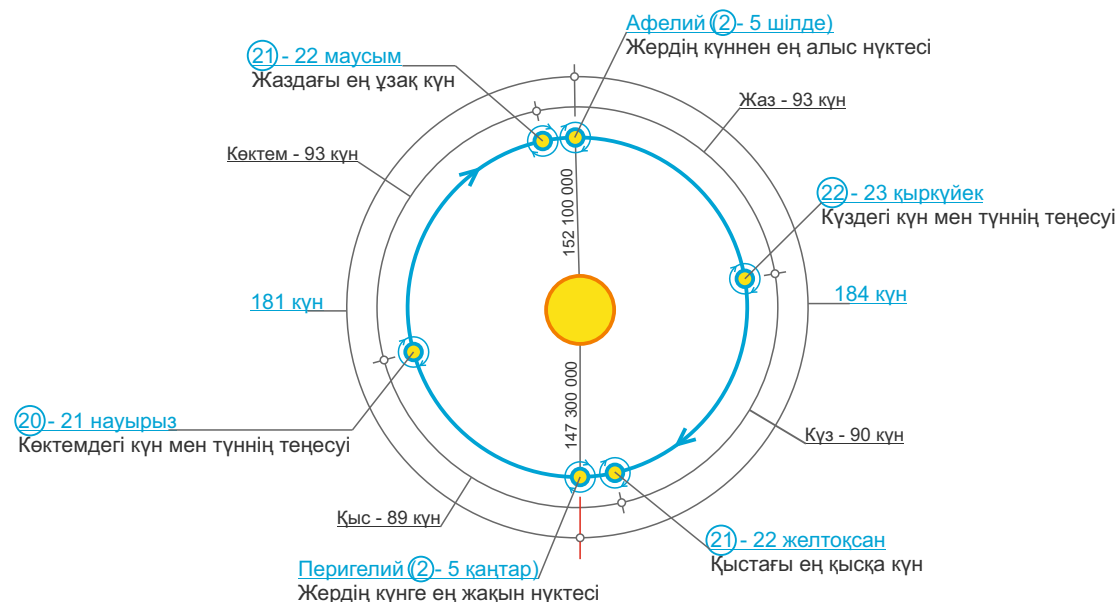
A - A кесіндісі

Құрастырған - Көкебай Серікжан (kz)
Көкебаев Серікжан (ru)
© 2015 СКТ-Proekt Kokebaev Serikjan (en)

Жер - орбитасымен Күнді (толық 1 рет) айналу көрсеткіштері.

Оңтүстік полюс бағытымен қарағанда -күндер григорян күнтізбесімен, жыл басы 2 қаңтардан (нақтылау қажет) Перигелиден басталады

Күнтізбе - Сағат үлгілері

а)

Мезгіл	1	A	Апта күні
Апта	6	26	Мезгілдік күн саны Жылдық күн саны
		3:40:50	Сағат. Минут. Секунд

б)

1	1	2	3	4	5
6	26	27	28	29	30
3:40:50					

в)

Құрастырған - Көкебай Серікжан (kz)
Көкебаев Серікжан (ru)
© 2015 CKT-Proekt Kokebaev Serikjan (en)